

JOHANNA MO

VARJOLILJA

Suomentanut Kristiina Vaara

LIKE

Ruotsinkielinen alkuteos: *Skuggiljan*
Copyright © Johanna Mo 2021
Published by agreement with Ahlander Agency

Suomenkielinen laitos © Like Kustannus / Kustannusosakeyhtiö Otava 2022

LIKE

Like Kustannus
Helsinki
www.like.fi

ISBN 978-951-1-42242-6

OTAVA
KIRJAPAINO
Keuruu 2022

Viimeinen päivä

Hän katselee ympärilleen ennen kuin astuu tontille. Kauempana kadun varrella avautuu ulko-ovi, ja hän pysähtyy. Leppeä myöhäiskesän ilta kantaa vielä naurun kaikuja. Korkeat aidat estävät näkyvyyden, mutta yhdestä portista tulee nainen, jolla on kukkamekko ja pitkät tummat hiukset. Nainen nakkaa kiinnisolmitun roskapussin jätesäiliöön. Vihreä kansi paukahtaa, ja sydän hyppää kurkkuun, kun nainen käännähtää mennäkseen takaisin. Hetken hän on vakuuttunut siitä, että hänet on nähty, koska nainen jää seisomaan kasvot häneen päin. Mutta sitten nainen pudistaa päätään ja katoaa taloon aidan taakse.

Vasta kun nainen on palannut sisälle, hän uskaltaa liikkua. Muutama äänetön askel, ja hän on ulko-ovella. Avain juuttuu, ja hänen mieleensä tulee, että hänelle on tahallaan annettu väärä avain. Ahdistus nostattaa pahoinvoinnin aallon. Hän vihaa sitä, että hän on kiinni tässä paskassa, koska ei saa sanottua ei. Koska hän haluaa olla reilu.

Tämä ei voi jatkua. Hänen täytyy panna piste, Hugon vuoksi.

Viimein hän saa lukon auki, ja ovi avautuu. Hän hapuilee valokatkaisijaa. Eteisen lamppu syttyy, välähtelee ja sammuu.

Helvetti.

Aika on kortilla, mutta tähän menee enintään vartti. Sitten hän voi lähteä täältä. Palata autoon ja ajaa pois.

Riisumatta kenkiä hän jatkaa tulisijan ohi keittiöön. Hän painaa katkaisijaa sielläkin, mutta keittiössä ei ole lamppua. Hän vilkaisee

kelloa – 18.57 – eikä tiedä, mitä tekisi odottaessaan. Huokaisten hän valahtaa lattialle ja halaa polviaan. Ehkä hänen pitäisi sittenkin vain unohtaa koko juttu ja häipyä nyt. Mutta hän ei uskalla.

Parin minuutin kuluttua ulko-ovi avautuu, ja hän nousee niin nopeasti, että huojahtaa. Hänen täytyy ottaa tukea seinästä. Hän horjuu eteiseen.

”Ollaan nopeita”, hän sanoo. ”Minulla on kiire.”

Yllättyneenä hän pysähtyy ja tuijottaa hahmoa ovensuussa.

”Mitä sinä täällä teet?”

Yllätys muuttuu paniikiksi, eivätkä aivot saa kieppuvia palasia yhteen. Etenkään tuota vihaista ilmettä. Päättäväisyyttä. Miksi? Ahdistus pusertaa sydämen kurkkuun, ja näkökenttä hämärtyy. Yksi ainoa kristallinkirkas ajatus murtautuu läpi: *Auta, ole kiltti.*

SUNNUNTAI,
18. ELOKUUTA

Ensimmäinen luku

Hanna Duncker asettui istumaan niin, että näki sisäänkäynnille. Tarjoilijalle hän sanoi, että halusi vain lasin vettä, että odottaisi seuralaistaan ennen kuin tilaisi.

Kuten Hannan isä Lars, oli isän ystävä Gunnarkin juonut liikaa. Hän oli tosin ollut tuurijuoppo, eikä Hannalla ollut aavistustakaan, millainen Gunnarin suhde alkoholiin oli nykyään. He eivät olleet nähneet sitten Larsin hautajaisten viime syksynä, ja silloin Hanna ei ollut juuri jaksanut jutella. Hanna oli tarjoutunut myymään isän talon Gunnarille. Gunnar oli asunut siinä kaikki ne vuodet, jotka isä oli istunut vankilassa, mutta ei ollut halunnut ostaa sitä. Isä ja Gunnar olivat olleet ystäviä niin kauan kuin Hanna muisti, he olivat tavanneet ollessaan töissä samassa yrityksessä Kalmarissa.

Kolme surijaa. Enempää heitä ei hautajaisissa ollut ollut. Hanna ja Gunnar ja nainen, joka Gunnarilla oli mukanaan, hänkin siellä vain tukena. Isovanhemmat ja Hannan veli Kristoffer eivät olleet tulleet. Isovanhemmat asuivat nykyisin Norjassa, mutta he eivät pitäneet yhteyttä, ja Kristoffer asui Lontoossa.

Erneston ovi avautui, mutta tulija ei ollut Gunnar, vaan joku pariskunta. Nainen kääntyi miestä päin ja nauroi vastarakastuneen kimakasti. Punaiset hiukset heilahtivat kasvoille, ja nainen sipaisi ne nopeasti taakse. Hanna nielaisi. Toissa päivänä hänen eksänsä Fabian oli julkaissut Facebook-sivullaan ultraäänikuvan. Hän ja hänen avopuolionsa odottivat lasta. Se päiväkodin nainen, jonka kanssa Fabian oli alkanut olla muutaman viikon kuluttua jätettyään

Hannan. Hanna oli tuijottanut ultraäänikuvaa monta minuuttia, ei ollut kyennyt irrottamaan silmiään siitä.

Nuoripari oli varannut pöydän. He olivat ilmeisesti juhlimassa seurustelun ensimmäistä vuosipäivää. Ja Hanna kun oli luullut, että he olivat vasta tavanneet. Hän seurasi heitä katseellaan portaita ylös.

Ovi avautui taas, mutta tälläkään kertaa sieltä ei tullut Gunnar, vaan kuusissakymmenissä oleva mies. Vasen käsi roikkui, ja saman puolen jalka ei taipunut. Luultavasti hän oli halvaantunut. Hän meni omanikäisensä miehen luo, ja he halusivat pitkään. Entä jos Gunnar oli muuttanut mielensä?

Hanna oli omistanut kesän Ester Jensenin ryöstömurhan tutkinnalle. Murhan josta hänen isänsä Lars oli tuomittu vuonna 2003. Tai pikemminkin Hanna oli omistanut viikon esitutkintapöytäkirjan lukemiseen ja loppuajan sulatellut sitä, mitä oli saanut tietää. Larsin dna:ta oli löytynyt Esterin talosta, ja hänen sormenjälkensä olivat olleet bensakanisterissa, joka oli viskattu maan tasalle palaneen talon edustalle.

Sellaisia todisteita ei käynyt sivuuttaminen. Kuinka Hanna oli voinut kuvitella, että isä oli syytön?

Koska Hanna oli aloittanut työt Kalmarin poliisissa vasta toukuussa, kesäloma ei ollut ollut kovin pitkä. Isän rikoksen vatvominen oli pilannut siitä suurimman osan. Pitääkseen itsensä kiireisenä ja hukuttaakseen murheensa hän oli alkanut kunnostaa pientä taloaan Klevassa. Hän oli tapetoinut olohuoneen. Maalannut katon ja listat valkoisiksi. Onnistunut saamaan aikaiseksi vaaleanvihreän takaseinän yläkerran makuuhuoneeseen. Keittiön kukkatapettiin hän ei kuitenkaan ollut raaskinut koskea. Talo näytti nyt vähän vähemmän kuluneelta, mutta pieni kylpyhuone eteisen yhteydessä kaipasi remonttia.

Hanna katsoi kelloa puhelimesta. Gunnar oli kymmenen minuuttia myöhässä. Hannan lapsuudenystävä Rebecka oli lähettänyt uuden valokuvan. Hän oli ottanut perheineen äkkilähdön Kanariansaarille. Keväällä Rebeckan poika Joel oli löytynyt kuol-

leena Möckelmossenin levähdyspaikalta, ja jutusta oli tullut Hannan ensimmäinen tutkinta hänen muutettuaan takaisin Öölantiin. Hän ja Rebecka olivat kasvaneet yhdessä, ja oli ollut merkillistä nähdä Rebecka taas niin monen vuoden jälkeen, varsinkin niissä olosuhteissa.

Hanna klikkasi auki kuvan, jossa Molly oli hiekkarannalla jäätelötötterö kädessä. Valkoinen pehmis oli valunut kädelle, ja Molly nauroi. Pikkusisko tuntui kestäneen Joelin menetyksen paremmin kuin äiti. Rebecka oli monesti soittanut Hannalle ja itkenyt katkerasti.

En jaksa enää.

Mutta jollain ilveellä ystävätär silti jaksoi. Lomamatka ei ollut pelkkä pakokeino, vaan myös yritys pelastaa suhde Petri-puolison kanssa.

Vartti sovitun ajan jälkeen oven avasi Gunnar. Hänellä oli farkut ja ruosteenruskea T-paita. Siitä ei tosiaan ollut kuin kymmenisen kuukautta, kun Hanna oli tavannut hänet, mutta silloin he olivat olleet hautajaisissa. Gunnar näytti selvästi pirteämmältä nyt. Päivettyneeltä ja levänneeltä. Harmaantunut tukka oli leikattu lyhyeksi. Gunnar oli pari vuotta Larsia nuorempi, ei siis vielä kuuttakymmentä. Hän istui Hannan viereen.

”Anteeksi että olen myöhässä”, hän sanoi.

”Ei se mitään. Kiva että tulit.”

Tarjoilija kiiruhti paikalle ja otti heidän tilauksensa. Gunnar otti kolaa pizzan kyytipojaksi, joten Hannakin otti – vaikka hänen tekikin mielensä lasillista punaviiniä.

”Hieno tukka”, sanoi Gunnar.

”Kiitos.”

Hautajaisissa Hannalla oli ollut polkkatukka, mutta sen jälkeen hän oli leikannut hiuksensa lyhyiksi. Sivuotsatukka oli pisin kohta, ja se ulottui juuri poskipään alapuolelle. Muutama kuukausi sitten häntä oli sanottu Tarthin Brienneksi. Silloin Hannalla ei ollut ollut aavistustakaan, kuka se oli. Yhdennäköisyyttä oli pituudessa, hius-

ten värissä ja leikkauksessa, mutta Hanna ei ollut yhtä harteikas. *Game of Thronesia* hän ei ollut edelleenkään katsonut.

”Huomasin että olet mennyt töihin Kalmarin poliisiin”, jatkoi Gunnar.

Hanna nyökkäsi. Sävy ei ollut ollut syyttävä, vain utelias, mutta ei Hanna työstään halunnut puhua.

”Luin esitutkintapöytäkirjan”, hän sanoi.

”Jaaha”, sanoi Gunnar ja katsoi häntä mutta ei sanonut enempää, rypisti vain kulmiaan hiukan.

Tuo rypistys osoitti, että Gunnar oli tajunnut, mitä tutkintaa Hanna tarkoitti.

”Puhuitteko sinä ja Lars siitä, mitä Esterin kanssa tapahtui?” Hanna kysyi.

”Emme”, sanoi Gunnar. ”Yritin kyllä. Mutta hän ei halunnut.”

Hanna nielaisi pettymyksen ottamalla kulauksen kolaa. Häntä harmitti, ettei ollut tilannut viiniä.

”Mitä sinä teet nykyisin?” Hanna kysyi.

Hän tajusi, että niin hänen olisi pitänyt aloittaa. Jutustella niitä näitä. Olla normaali ihminen, joka välitti muista. Mieleen pulpahti muisto jouluaatolta. He olivat istuneet keittiössä kaikki kuusi: hän, Kristoffer, äiti, isä, mummi ja Gunnar. Gunnar oli käynyt usein heillä joululounaalla. Sinä jouluna hänellä oli ollut porokuvioinen neule, ja Hanna oli saanut sovittaa sitä. Se oli ulottunut häntä pohkeisiin asti.

”Minulla on asunto Norrlidenissä”, sanoi Gunnar. ”Minun oli pakko päästä pois Öölannista.”

Hanna oli itse muuttanut Tukholmaan, mutta palannut kuudentoista vuoden jälkeen. Hän arveli, että Gunnar oli saanut osansa juoruista. Tavallaan se oli ehkä ollut vielä vaikeampaa Gunnarille, koska hän oli jäänyt – ja vielä Larsin taloon. Murhaajan taloon, joksi Hanna oli kuullut sitä kutsuttavan. Hän ei ollut löytänyt Gunnarin uutta osoitetta, pelkästään puhelinumeron.

”Käytkö töissä?”

”Käyn, vanhainkodissa. Ja minä ja Leticia olemme ottaneet venäjäntoyn.”

”Mikä se on?”

”Pieni koira.”

”Eikö se tarkoita venäläistä lelua?”

”Joo”, virnisti Gunnar.

Tarjoilija tuli ja laski pizzat pöytään. He keskittyivät niihin muutamaksi minuutiksi. Gunnar selvästi halukkaammin kuin Hanna.

”Oliko se siis Leticia, joka oli kanssasi hautajaisissa?” kysyi Hanna, kun hän halusi saada keskustelun taas käyntiin.

Gunnar oli esitellyt hänet silloin, mutta nimi oli kadonnut mielestä samalla hetkellä, kun Hanna oli kuullut sen.

”Oli.”

”Tyttöystävä, työpaikka ja hauva. Ei paha.”

Gunnar hymyili, ja Hanna yllättyi siitä, miten kipeältä se tuntui. Miksei hänen isänsä ollut voinut saada elämänsä järjestykseen ja lopettaa ryyppäämistä, etsiä työpaikan ja uuden naisen? Silloin Ester olisi vielä elossa. Hän tajusi toisenkin asian: se, että isä oli lopulta kuollut, oli varmaankin ollut helpotus Gunnarille, vaikka hän ei koskaan sanoisikaan sitä ääneen. Gunnar oli ainoa, joka oli jäänyt ja oikeasti yrittänyt auttaa.

Gunnar vakavoitui taas nopeasti.

”Anteeksi että kuulostin niin epäilevältä kun soitit ja halusit tavata, mutta minä...”

Gunnar vaiken, ja hänen katseensa harhaili. Lopuksi se kiinnittyi Hannan pään vasemmalle puolelle.

”Olen saanut elämäni järjestykseen enkä halua, että minut vedetään takaisin.”

Sanat olisivat yhtä hyvin voineet tulla Hannan veljen Kristofferin suusta. He eivät olleet jutelleet sitten toukokuun, silloin Hanna oli soittanut tavattuaan Kristofferin vanhan ystävän Axel Sandstenin Joelin murhatutkinnan yhteydessä. Axel oli Joelin isä, ja häntä oli epäilty hetken. Hanna oli jättänyt viestin Kristofferille parisen viik-

koa sitten, mutta veli ei ollut soittanut takaisin. Hanna olisi halunnut keskustella tutkinnasta Kristofferin kanssa. Tähän mennessä hän oli puhunut siitä vain naapurinsa Ingridin kanssa.

”Seurusteletko sinä?” kysyi Gunnar.

”En”, sanoi Hanna.

”Ei sillä, että se mikään pakko olisi”, hän jatkoi, kun näki Hannan reaktion.

Hanna leikkasi pizzasta palan, mutta antoi sen olla lautasella.

”Minulla oli suhde Tukholmassa”, hän sanoi. ”Mutta se ei toiminut.”

”Niin, eihän se aina toimi. Leticia ja minä olemme olleet yhdessä nyt melkein neljä vuotta.”

”Sehän on kiva.”

”Mutta on meilläkin omat ongelmamme.”

Hannasta kuulosti, että Gunnar sanoi sen vain hänen takiaan. Että Gunnar ja Leticia olivat oikeasti niin kuin se pariskunta, joka istui nyt yläkerrassa ja juhli vuosipäiväänsä. Hannalle oli tullut sellainen tunne isän hautajaisissa.

”Lars olisi ollut sinusta ylpeä.”

Nyt oli Gunnarin vuoro hakea katsekontaktia, mutta Hanna jatkoi pizzan leikkaamista. Kaikki mikä koski hänen isäänsä oli yhtä suurta konfliktia. Siinä ei ollut mitään tavoiteltavaa, että murhaaja olisi ollut hänestä ylpeä. Ja samaan aikaan: siihen asti, kun Hanna oli täyttänyt kaksitoista, Lars oli ollut loistava isä. Läsnä ja kannustava. Hannan äidin kuolema oli saanut hänet menettämään otteensa.

”Kyllä kai hän sentään jotain sanoi?” Hanna sanoi ja nosti katseensa.

”Siitä mitä tapahtui, niinkö?”

Hanna nyökkäsi.

”Ole kiltti”, hän pyysi, kun huomasi Gunnarin epäröinnin. ”Tiedän että isä syytti talon tuleen ja mitä todennäköisimmin tappoi Esterin sitä ennen. Mutta minun täytyy ymmärtää miksi. Kaikki se väkivalta...”

Hanna ei pystynyt jatkamaan. Suurin osa jäljistä oli tuhoutunut tulipalossa, mutta Esterillä oli ollut kymmeniä murtuneita luita. Gunnar työnsi viimeisen palan Vesuviosta suuhunsa ja pureskeli hitaasti.

”Kerran humalassa kuulin hänen sanovan, ettei olisi pitänyt...”

Gunnar vaikeni ja katsoi ulos ikkunasta. Kadulla kulki teini-ikäisten porukka. He nauroivat – yksi tytöistä niin paljon, että hänen oli pakko ottaa tukea kaveristaan.

”Ole kiltti”, sanoi Hanna taas. ”Mitä isä sanoi?”

”Ettei olisi pitänyt suojella häntä.”

”Mitä hän sillä tarkoitti?”

”En ole varma, mutta...”

Gunnar kääntyi Hannaan päin. Katse aneli, ettei Hanna pakottaisi häntä jatkamaan.

”Sinun täytyy kertoa”, Hanna sanoi.

Hän sanoi sen kiukkuisemmin kuin oli aikonut, mutta Gunnar ei saisi lopettaa puhumista nyt.

”On vain yksi ihminen, jota suojellakseen Lars olisi mennyt vankilaan”, sanoi Gunnar. ”Niin, sinun lisäksesi siis.”

Toinen luku

Uimapuku oli edelleen kostea, ja Lykke Henriksen hytisi vetäessään sen ylleen. Hän oli unohtanut ripustaa sen kuivumaan huuhdeltuaan sen aamulla. Joka aamu ja ilta hän pulahti salmeen. Sinne oli matkaa vain satakunta metriä. Ainoastaan sukeltamalla hän sai sumun hälvenemään päästään. Hän oli retkahtanut vanhoihin kaivoihin eikä pitänyt siitä. Mutta hänen täytyi saada asiat hallintaan. Kaikki keinui, entistä enemmän tämän paskapäivän jälkeen.

Lykke työnsi jalat Crocseihin, meni keittiönovesta pyykkinarulle ja otti pyyhkeen alas. Viskasi sen harteilleen. Hän kääntyi ja lähti kävelemään merelle päin. Kello oli yli kahdeksan, ja aurinko hyväili horisonttia. Suunnilleen puolen tunnin kuluttua se olisi poissa. Hän voisi asua täällä, jos haluaisi. Kai hän voisi yhtä hyvin sanoa irti Uppsalan-asunnon ja muuttaa tänne pysyvästi nyt, kun hän ei ker-
ran ollut päässyt tutkijakouluun. Mutta mitä hän siinä tapauksessa tekisi työkseen? Työmarkkinat eivät käyneet kuumina kaksikymmentäneljävuotiaalle biologille, joka on erikoistunut perhosiin.

Ikään kuin härnätäkseen nousi piippopaksupää varjoliljoista, jotka reunustivat matalaa kivimuuria pation kupeessa. Perhonen oli koiras, sillä se oli enemmän kullanvärinen kuin ruskea. Se lepatti muutaman kierroksen hänen edessään ja katosi sitten matkoihinsa.

Lykke jatkoi matkaa kohti rantaa. Vaikka länsipuolella ei ollut muuria eikä aitaa, oli helppo nähdä, missä hänen tonttinsa päättyi ja yhteismaa alkoi. Yhteismaan nurmi oli juuri ajettu, mutta hänen nurmensa oli saanut kasvaa vapaana siitä saakka, kun hän oli saapunut. Hän ei ollut jaksanut ajaa sitä.

Kerrankin oli melkein tyyntä, ja aurinko oli paistanut koko päivän. Sää tiedotuksessa oli luvattu vilpoisempaa. Siltä tulevaisuuskkin tuntui. Lähestyvältä kylmältä rintamalta. Hän ei vain tiennyt, olisiko tuleva myrsky pahempi kuin se, joka hänellä oli takanaan.

Kun Lykke oli ylittänyt tien, hän kääntyi katsomaan taloa. Jos hän myisi sen, hänen ei tarvitsisi tehdä töitä varmaankaan vuoteen. Mutta hänen täytyi saada jokin työ. Jotain millä saisi päivänsä ja mielensä täytettyä. Hän oli myös edelleen epävarma siitä, pystyisikö hän luopumaan talosta. Hänen äitinsä oli kuollut kolme vuotta sitten, ja silloin Grönhögenin talosta oli tullut hänen omansa. Äiti oli myös varttunut siinä talossa. Niin kuin isoäitikin. Lykke vuokrasi taloa Airbnb:n kautta suurimman osan vuodesta, mutta tänä kesänä hän oli halunnut talon itselleen siksi aikaa, kun päättäisi mitä tekisi. Hän oli ostanut vanhan Škodan muutamalla tuhannella kruunulla, koska täällä oli liian hankalaa tulla toimeen ilman autoa. Toki täällä oli sekä ruokakauppa että ravintola, ja bussikin kulki mantereelle. Mutta bussi ei mennyt kovin usein ja matkalla oli vaihto, ja hänestä oli inhottavaa, jos hän ei tuntenut itseään vapaaksi.

Lykke laski pyyhkeen kivelle, riisui tossut ja kahlasi varovasti veteen. Kauempana sataman kupeessa oli laituri, mutta rannan kivi-syydestä huolimatta hän pulahti mieluummin täällä. Joskus harvoin hän meni kalkkilouhokselle. Kun hän oli ollut lapsi, tuskin kukaan oli käynyt siellä uimassa, mutta nykyään se oli kesäisin melkein aina täynnä. Vesi oli turkoosia ja syvää, ja kallionreunoilta voi hypätä. Jotkut kävivät siellä vain ottamassa kuvia Instagramiin. Lykken lapsuuden uintijärvellä taas oli mahdollon käydä uimassa nykyään, koska sen olivat vallanneet golfarit. He seisoivat rannalla ja löivät pallon toisensa jälkeen.

Vaikka aurinko oli paistanut koko päivän, se ei ollut saanut salmea lämmitettyä. Vesi yletyi vasta polviin, mutta kylmä levisi kehon läpi, ja Lykke jäykistyi. Tässä oli matalaa, ja kivet tekivät uimaan menosta vaivalloista. Muisto siitä, miten hän oli iskenyt veitsen renkaaseen tuli yllättäen, sai hänet vetäisemään henkeä.

Renkaan puhkaiseminen oli ollut vaikeampaa kuin olisi odottanut, varmaan koska hän oli vapissut niin paljon, mutta hän ei ollut luovuttanut ennen kuin oli kuullut ilman sihisevän ulos.

Karistaakseen muiston mielestään Lykke kiiruhti eteenpäin. Hän liukastui ja melkein menetti tasapainonsa. Jalka osui terävään kiveen, ja kipu pakotti hänet pysymään seisaallaan. Lopulta hän pystyi laskeutumaan veteen. Otettuaan muutaman varovaisen vedon hän sukelsi pinnan alle.

Nyt hän otti kylmän avosylin vastaan. Se huuhteli kaiken pois.

MAANANTAI,
19. ELOKUUTA

Kolmas luku

Tultuaan Kalmarin poliisiasemalle Hanna Duncker haki ensimmäiseksi kahvia. Hän ei ollut saanut unta viime yönä, koska Gunnarin sanat olivat pyörineet hänen mielessään.

On vain yksi ihminen, jota suojellakseen Lars olisi mennyt vanhilaan. Niin, sinun lisäksesi siis.

Heti kun Gunnar oli sanonut sen Hanna oli säännännyt ulos ravintolasta ja kaatanut mennessään vesilasin. Gunnar tarkoitti Kristofferia. Se, että Kristoffer olisi tappanut Esterin oli vielä epätodennäköisempää kuin se, että heidän isänsä olisi tehnyt sen. Miksi Gunnar oli sanonut niin? Todisteita ei käynyt kiistäminen. Lars oli ollut sisällä talossa, kun Ester kuoli, ja Larsin sormenjäljet olivat bensakanisterissa. Oliko Gunnarille vielä vaikeampaa hyväksyä Larsin syyllisyyttä kuin Hannalle? He olivat kaikesta huolimatta olleet ystäviä yli kolmekymmentä vuotta. Vai oliko kyse Kristofferista? Gunnar oli suuttunut hänelle kovasti, kun hän ei ollut tullut Larsin hautajaisiin.

Gunnar oli sekä soittanut että lähettänyt Hannalle viestin eilen illalla, mutta Hanna oli ollut liian kiihdyksissä vastataksaan. *Toistin vain yksinkertaisesti sen, mitä Lars sanoi*, hän oli kirjoittanut viimeiseen viestiin.

Kahvikuppi oli piripintaan täynnä, ja kun Hanna astui ensimmäiselle portaalle, se melkein läikkyi. Hän pysähtyi ja otti pari hörppyä, irvisti hiukan kuumuudesta ja kitkeryydestä.

Ei olisi pitänyt suojella häntä.

Mutta miksi Hanna luottaisi Gunnariin? Gunnar saattoi valehdella. Ehkä hän oli peräti itse sekaantunut juttuun.

Jollain tavalla Hannan täytyi saada Kristoffer puhumaan kanssaan. Gunnarin väitteestä ja esitutkintapöytäkirjasta. Juuri nyt Hanna katui että oli lukenut sen, mutta tehtyä ei saanut tekemättömäksi. Isän kuulusteluja oli ollut kauhea lukea. Isä oli kyllä puhunut itsestään, mutta käynyt harvasanaisiksi heti, kun kysymykset olivat lähestyneet Ester Jensenia. Isä oli tunnustanut tappaneensa hänet, mutta väittänyt, ettei se ollut ollut tarkoitus. Miksi-kysymykseen hän oli kieltäytynyt vastaamasta.

Hanna kantoi kahvin varovasti tutkijoiden huoneeseen. Hänen yllätyksekseen Erik Lindgren oli jo siellä. Kun Hanna tuli tähän aikaan, hän oli yleensä ensimmäisenä paikalla.

”Univaikeuksia, vai?” Hanna sanoi.

”Niin”, sanoi Erik. ”Joka ikistä lihasta särkee.”

Erikin treenattu kroppa ja rusketus olivat ensitapaamisella saaneet Hannan luulemaan häntä surffaajaksi. Tummanvaalea, kiharainen tukka oli sekin sopinut kuvaan. Viime lauantaina Erik oli osallistunut Ironmaniin. Oli ollut täysin pilvistä eikä enempää kuin ehkä kaksikymmentä astetta lämmintä. Hanna, Daniel ja Amer rikostutkijaryhmästä olivat olleet siellä kannustamassa häntä. Amer oli lähtenyt muutaman tunnin kuluttua, koska hänen piti mennä kotiin perheen pariin, mutta Hanna ja Daniel olivat jääneet maaliintuloon asti. Erik oli pahasti seuran tarpeessa. Vaimo Supriya ja tytär Nila olivat olleet Intiassa melkein kuusi viikkoa. He tulisivat kotiin perjantaina.

Hanna istuutui kirjoituspöydän ääreen ja alkoi lukea sähköposteja. Yleensä hän piti tästä hetkestä. Rauhasta. Että sai juoda kahvia ja luoda yleiskatsauksen siihen, mitä oli tapahtunut töistä lähdön jälkeen. Tänäpä ei kovinkaan paljon. Hän vastasi erään törkeän pahoinpitelyn tutkinnasta, mutta todistaja, jota hän tavoitteli, ei ollut vielääkään ottanut yhteyttä. Ei ehkä koskaan ottaisikaan. Uhri oli yhdeksäntoistavuotias poika, jonka toisesta silmästä oli ilmeisesti mennyt näkö.

Ajatukset liukuivat takaisin Gunnariin. Siihen miksi hän oli sanonut niin. Jos Hanna halusi ymmärtää, hän ei voisi vältellä Gunnaria loputtomiin. Viestin ensimmäinen versio oli liian syyttävä, joten hän poisti sen ja aloitti alusta. Sulki silmänsä ja lähetti.

Olen pahoillani eilisestä.

Vastaus tuli heti:

Niin. Tämän vuoksi epäröin tapaamista. Tiesin että kysyisit.

Hanna tuijotti sanoja. Hän ei tiennyt yhtään, mitä vastata. Hän säpsähti, kun Gunnarilta tuli uusi viesti:

Ymmärrän että tämä on vaikeaa.

Raivo leimahti Hannassa. Ei, Gunnar ei ymmärtänyt. Kukaan ei ymmärtänyt. Gunnar oli jättänyt taakseen Larsin ja ne vuodet ja mennyt eteenpäin. Sitten häpeä tuli kuin aseensuonpotkaisu. Gunnarhan oli auttanut Larsia enemmän kuin Hanna itse oli pystynyt. Amer astui huoneeseen.

”Sankari!” hän sanoi. ”Miten voit?”

Hanna oli päästämisillään suustaan jotain tyhmää, mutta sitten hän tajusi, että Amer tarkoitti tietenkin Erikiä.

”Kuten ansaitsenkin.”

”Olen samaa mieltä”, sanoi Amer. ”Mutta pääsit silti maaliin.”

Juostuaan loppujuoksusta viisi ensimmäistä kilometriä Erik oli tullut heidän kohdalleen kävellen ja kärsivä ilme kasvoillaan. He olivat kiljumalla ja vislaamalla kannustaneet hänet jatkamaan. Jälkikäteen he olivat juhlineet oluella yhdessä teltoista.

Pian Daniel ja Carinakin tulivat tutkijoiden huoneeseen, ja kumpikin pysähtyi hetkeksi juttelemaan Erikin kanssa. Danielin kasvoilla oli roosa sävy, sama, joka Hannan iholle tuli ensimmäisestä kevätauringosta ja silloin, kun hän oli ulkona auringonpaisteessa liian kauan. Hanna mietti, mitä sellaista Daniel oli tehnyt eilen, että oli päivettynyt. Kerran kun he olivat olleet töiden jälkeen kaljalla, Daniel oli saarnannut pitkään siitä, miten haitallista aurinko oli iholle. Carinasta näki, että hän oli viettänyt suuren osan kesästä ulkosalla. Luultavasti puutarhassaan, jota niin rakasti. Hannan ja

Carinan välit olivat edelleen viileät. Carina oli tehnyt selväksi, ettei lainkaan pitänyt siitä, että Lars Dunckerin tytär oli saanut rikostutkijanpaikan Kalmarin poliisista. Hän oli Ester Jensenin tyttären Marian serkku, mutta ei Esterin puolelta. Carinan ja Marian isät olivat veljeksiä. Ryhmänjohtaja Ove Hultmark pisti päänsä ovenraosta.

”Olen pahoillani, että keskeytän”, hän sanoi. ”Mutta koska kaikki ovat viimein täällä, pidetään aamukokous.”

Aamukokous pidettiin melkein aina neuvotteluhuoneessa, mutta muut kokoukset järjestettiin useimmiten tutkijoiden huoneessa. Neuvotteluhuoneessa Hanna istui alas ja tutkaili uurteita Oven kasvoilla. Reilu viikko sitten Ove oli päättänyt lopettaa tupakoinnin, mutta Hanna ei uskonut, että vakava ilme johtui siitä. Tai siitä, että he olivat unohtaneet pyytää häntä mukaan Ironmaniin lauantaina. Luultavasti viime viikkojen suhteellinen rauha oli rikoutumassa.

Ove klikkasi auki kaksi kuvaa. Toinen oli passikuva nelikymppisestä miehestä ja toinen kotialbumikuva nuoremasta naisesta, joka istui lattialla ja leikki rakennuspalikoilla noin yksivuotiaan lapsen kanssa. Naisella oli vaaleansininen kesämekko, lapsella vain T-paita ja vaippa. Aurinko paistoi puiden lomasta. Kuvan ottamisen hetkellä lapsi oli kääntynyt kameraan päin ja nauranut, mutta naisen huomio oli kokonaan lapsessa. Se oli hieno kuva.

”Myöhään eilisiltana ilmoitettiin kadonneiksi neljäkymmentäkolmevuotias Thomas Ahlström ja hänen poikansa Hugo”, sanoi Ove.

”Kuinka vanha poika on?” kysyi Hanna.

”Vuoden ja kaksi kuukautta. Vaimo teki katoamisilmoituksen. Hän tuli junalla Göteborgista, ja puolison piti hakea hänet asemalta, mutta mies ei koskaan ilmaantunut paikalle. Kun nainen tuli kotiin, hän huomasi, että mies ja lapsi olivat poissa.”

”Miltä kotona näytti?”

”Ei aavistusta”, sanoi Ove. ”Tiedän vain, että auto on myös poissa. Vaimon nimi on Jenny Ahlström, ja hän asuu Hulterstadissa. Sinä ja Erik saatte ajaa sinne ja jututtaa häntä.”

Neljäs luku

Navigaattorin mukaan ajoaika Kaakkois-Öölannin Hulterstadiin oli neljäkymmentä minuuttia. Erik laskei etupenkkiä taakse ja sulki silmät. Sekä kroppa että pää olivat uuvuksissa. Hän oli halunnut luovuttaa moneen otteeseen lauantaisten Ironmanin aikana. Loppujuoksussa työkavereiden kannustushuudot olivat olleet hänen ainoa polttoaineensa.

Erik oli ylpeä siitä, että oli onnistunut tsemppaamaan itsensä maaliin asti. Juoksu oli epäilemättä vaikeimpia asioita, mitä hän oli tehnyt. Olutteltasta hän oli soittanut videopuhelun Supriyalle ja Nilalle. He olivat häidin tuskin kuulleet toistensa puhetta, mutta Nilan mieliksi Erik oli esitellyt koko teltan videokameran välityksellä. Supriya oli näyttänyt iloiselta Erikin puolesta ja tunnustanut, ettei olisi uskonut, että Erik pääsisi maaliin asti.

Väsytys karkotti todellisuuden. Yhtäkkiä hän juoksi Teen Hath Nakan risteyksen poikki Mumbaissa. Eikä se ollut hirveä ruuhka, joka sai hänet tajuamaan, ettei se ollut totta, vaan traktori, joka ajoi ohi Hanna ja Daniel perävaunussa. He huusivat hänelle, mutta kaikelta äänitorvien tuutaukselta hän ei kuullut mitään. Oli ihanaa luiskahtaa pois, kun he näyttivät niin vihaisilta. Selvästi lempeämpi ääni murtautui läpi, pakotti hänet takaisin. Hän pyyhki suutaan ja kohotti istuimen ylös.

”Kuorsasinko minä?”

”Joo”, sanoi Hanna.

Erik katsoi ohi viliseville pelloille. Leikkuupuimuri eteni pellossa, jonka viljalajia hän ei tunnistanut. Vastapäinen pelto oli

täynnä pinottuja valkoisia paaluja. Kaikkialla levisi tasainen, avara maisema.

”Kuinka kauan sinne vielä on?”

”Vain muutama minuutti.”

Ajatus lensi takaisin Supriyaan, ja ehkä Hanna vaistosi sen.

”Kohta on perjantai”, sanoi Hanna.

”Joo.”

Sanat jäivät kurkkuun kiinni, ja hänen oli pakko vetää syvään henkeä.

”Tätä ennen pisin aika, jonka olimme olleet erossa, oli viikko”, hän sanoi, kun oli koonnut itsensä.

Useammin kuin kerran Erik oli katunut sitä, ettei ollut lähtenyt mukaan Intiaan, mutta hän ei ollut voinut pitää niin paljon lomaa. Keväällä, kun Supriyan vanhemmat olivat olleet Ruotsissa käymässä, Supriyan äiti oli saanut sydänkohtauksen. Supriya oli halunnut viettää kesän Intiassa auttaakseen vanhempiaan. Supriyan äiti voi nyt paljon paremmin.

Hanna ajoi kylään. Se, että tilat ja talot olivat rivissä tien varressa kuten täällä, oli ollut keskiajalle ominainen rakennustapa, sen tiedon hän oli napannut jostain radiodokumentista. Joskus kylät käsitivät vain muutaman talon, mutta Hulterstadissa oli sekä kirkko että mahdollisuus yöpymiseen, hän luki käsinkirjoitetusta kyltistä.

Muutaman sadan metrin jälkeen Hanna kääntyi pois tieltä ja pysähtyi valkoisen kivitalon eteen. Soratien päässä häämötti rakennus, joka saattoi olla jokin urheilulaitos. Erikin into maalle muuttamiseen oli laantunut. Osittain siksi, ettei hän koskaan saisi Supriyaa innostumaan. Mutta ehkä vielä enemmän siksi, että hän oli tajunnut, ettei viihtyisi niin eristyksissä. Varvsholmenin-asunnossa oli mukava asua, se oli kävelyetäisyydellä Kalmarin keskustasta. Lakattuaan lukemasta siitä, miten ryhdyttiin omavaraiseksi, häneltä oli vapautunut paljon aikaa. Muutama viikko sitten hän oli ostanut kitaran ja löytänyt kurssin Youtubesta ja seurasi nyt sitä.

Nainen jonka täytyi olla Jenny Ahlström kiiruhti ulos rappusille. Hän näytti paljon vanhemmalta kuin valokuvassa, jossa hän leikki poikansa kanssa. Farkkujen ja puseron päällä hänellä oli pitkä neuletakki. Tänäpäin oli kyllä tuulista, mutta aurinko paistoi ja Erik itse pärjäsi T-paidassa. Hanna hieroi vasenta käsivarttaan. Ensin Erik oli luullut, että siinä oli jonkinlainen arpi, mutta kun hän oli kysynyt siitä, Hanna oli näyttänyt satakielitatuoinnin. Käsi hakeutui siihen usein stressitilanteessa.

”Löysittekö heidät?” huusi Jenny heti, kun he olivat nousseet autosta.

He ottivat muutaman ripeän askelen hänen luokseen.

”Valitettavasti emme”, sanoi Erik.

Kun Erik lähestyi, hän huomasi, että naisen pupillit olivat laajentuneet ja että neuletakki oli nurinpäin. Ilmeisesti hän ei ollut nukkunut lainkaan viime yönä.

”En ymmärrä, missä he ovat”, hän sanoi. ”Entä jos...”

”Voimmeko mennä sisään?” keskeytti Hanna.

Jenny katsoi heitä niin kuin haluaisi kieltäytyä. Huokaistuaan hän kääntyi ja ohjasi heidät suureen olohuoneeseen, jossa oli avotakka. Lattialla lojui junaradan palasia. Huoneessa ei ollut paljon kalusteita, ja Erik sai sellaisen vaikutelman, että he eivät olleet asuneet täällä kovin kauan. Jenny vajosi sohvaan ja kietoi neuletakin tiukasti ympärilleen. Erik ja Hanna istuivat nojatuoleihin.

”En vain ymmärrä”, sanoi Jenny taas.

Kädet olivat rauhattomat. Oikoivat neuletakkia, hiuksia ja taas neuletakkia.

”Mihin aikaan eilen olitte viimeisen kerran tekemisissä?” kysyi Erik.

”Soitin Thomasille puoli kolmen maissa. Sitten viestittelimme toisillemme neljän pintaan, kun minun piti nousta junaan. Lähetin hänelle viestin myös silloin, kun juna lähestyi Kalmarin päärautatieasemaa, mutta siihen hän ei enää vastannut. Hänen piti hakea minut, mutta hän ei tullut. Totta puhuen suutuin, koska luulin, että